

- остала слична моторна возила.
- 4. Виљушкари:
  - виљушкар на властити погон.
- 5. Радне машине:
  - машине и уређаји којима је основна намјена обављање радова властитим уређајима и опремом.
- 6. Трактори
- 7. Колица:
  - грађевинска колица,
  - радна колица,
  - транспортна колица,
  - складишна колица,
  - ручни виљушкар,
  - медицинска и инвалидска колица,
  - приколице и полуприколице носивости до 750 kg,
  - остала колица.
- 8. Бицикли:
  - бицикл,
  - ромобил,
  - трицикл,
  - четвороцикл,
  - остала слична возила.
- 9. Мотоцикли:
  - мотоцикл,
  - мопед,
  - моторни четвороцикл,
  - остала слична возила.
- 10. Авиони:
  - авион,
  - хеликоптер,
  - остале сличне летјелице.

### Републички завод за стандардизацију и метрологију

На основу члана 14. став 2. Закона о метрологији у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", бр. 33/16 и 18/20) и члана 82. став 3. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 115/18 и 111/21), директор Републичког завода за стандардизацију и метрологију, уз сагласност министра привреде и предузетништва, д о н о с и

## П РА В И Л Н И К

### О МЈЕРИЛИМА БРЗИНЕ ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈУ

#### Члан 1.

Овим правилником прописују се метролошки и технички захтјеви за мјерила брзине возила у саобраћају, начин провјере усаглашености метролошких и радних карактеристика мјерила брзине са прописаним захтјевима, начин означавања и верификација мјерила брзине ради стављања на тржиште или у употребу.

#### Члан 2.

Овај правилник примјењује се на мјерила брзине возила у друмском саобраћају, а која се користе у функцији контроле и безбједности саобраћаја.

#### Члан 3.

(1) Појмови употријебљени у овом правилнику имају сљедеће значење:

- 1) мјерило брзине возила у саобраћају (у даљем тексту: мјерило) је уређај који мјери брзину возила које се креће у саобраћају,
- 2) контролисано возило је возило којем се мјери брзина кретања у саобраћају,
- 3) руковалац мјерила је службено лице које користи мјерило у складу са упутством за употребу, а на начин

којим се обезбјеђује прописана тачност мјерења и техничка исправност мјерила, у складу са законом којим се уређује метрологија,

4) симулатори сигнала су уређаји који генеришу импулсе или одговарајуће сигнале за тестове симулације брзине, растојања или неке друге величине,

5) ефекат косинуса угла је одступање између брзине којом се контролисано возило креће дуж посматраног пута и брзине измјерене мјерилом које се налази под углом у односу на правац тог пута,

6) софтвер чине програми, подаци и параметри који су саставни дио мјерила и који одређују или извршавају функције које су предмет законске контроле мјерила,

7) упутство за употребу је писани документ који је издао произвођач мјерила и које је прегледано и одобрено у поступку прибављања рјешења, односно другог акта о одобрењу типа.

(2) Остали појмови употријебљени у овом правилнику имају значење које је прописано у законима и подзаконским актима којима се уређују област метрологије и безбједност саобраћаја на путевима.

#### Члан 4.

(1) Мјерила се дијела на:

1) радарска мјерила, која брзину контролисаног возила одређују на основу разлике фреквенција у микроталасном фреквенцијском подручју између емитованог сигнала и сигнала рефлектованог од контролисаног возила (Доплеров ефекат),

2) ласерска мјерила, која растојање и брзину контролисаног возила одређују на основу мјерења времена простирања ласерских импулса рефлектованих од контролисаног возила,

3) сензорска мјерила, која брзину контролисаног возила одређују мјерењем времена пролаза контролисаног возила између најмање два чврсто постављена сензора на познатом растојању.

(2) Према начину употребе, радарска мјерила могу бити:

- 1) ручни радари,
- 2) радари уграђени изнад или поред пута,
- 3) радари уграђени у возила.

#### Члан 5.

(1) Мјерење брзине возила врши се примјеном једне од сљедећих метода мјерења:

- 1) методе стационарног мјерења,
- 2) методе покретног мјерења.

(2) Стационарно мјерење брзине возила је мјерење које се врши помоћу мјерила стабилно постављеног на сталак или на прикладан прибор за његово учвршћивање на подлогу или у возило које се не креће, односно помоћу мјерила чврсто уграђеног у пут, изнад или поред пута.

(3) Покретно мјерење брзине возила је мјерење које се врши мјерилима која су уграђена у возила која се крећу.

(4) За метод стационарног мјерења брзине возила користе се радарска, ласерска и сензорска мјерила.

(5) За метод покретног мјерења брзине возила користе се радари уграђени у возила.

#### Члан 6.

(1) Приликом мјерења брзине возила методом стационарног мјерења ручни радари и ласерска мјерила постављају се на сталак или прикладан прибор или на одговарајући носач у унутрашњости возила које се не креће, тако да се та мјерила не помјерају током мјерења.

(2) Ручни радари и ласерска мјерила могу се користити и из руке ако је то предвиђено упутством произвођача тог мјерила и уколико руковалац мјерила обезбједи да се то мјерило не помјера током мјерења.

## Члан 7.

(1) Радар уграђен изнад или поред пута мјери брзину возила методом стационарног мјерења, аутоматски са надзором или без надзора.

(2) Радари из става 1. овог члана могу да се налазе у једном или више кућишта.

## Члан 8.

(1) Радар уграђен у возило има антену за одређивање брзине контролисаног возила и антену за одређивање брзине возила у које је уграђен.

(2) Радар из става 1. овог члана може мјерити брзину контролисаног возила:

1) методом стационарног мјерења, када возила у која су уграђени мирују,

2) методом покретног мјерења, када се возила у која су уграђени крећу.

## Члан 9.

(1) Сензорска мјерила мјере брзину методом стационарног мјерења, аутоматски са надзором или без надзора.

(2) Сензорску јединицу чине најмање два сензора која су уграђена у пут у једној саобраћајној траци на тачно одређеном растојању.

(3) Сензорска јединица је подземним каблом повезана са осталим дијеловима сензорског мјерила који су постављени у кућиште на стуб поред пута.

## Члан 10.

(1) Према положају мјерила у односу на правац кретања контролисаног возила, мјерила могу бити конструисана тако да приликом мјерења:

1) узимају у обзир косинусни ефекат,

2) не узимају у обзир косинусни ефекат.

(2) Мјерила која приликом мјерења узимају у обзир косинусни ефекат не могу да се употребљавају за мјерење брзине из руке.

(3) Мјерило може имати могућност евидентирања проласка возила кроз црвено свјетло на семафору.

## Члан 11.

(1) Резултат мјерења мјерилом изражава се у километрима на час (km/h).

(2) Растојање измјерено мјерилом изражава се у метрима (m).

(3) Мјерни опсег мјерила обавезно је у распону који подразумева да доња граница мјерења не може бити већа од 30 km/h, а горња граница мјерења не може бити мања од 150 km/h.

(4) Мјерење брзине возила може се вршити у оба смјера, у одласку и доласку.

(5) Највећи мјерни подјелјак при мјерењу брзине је 1 km/h.

(6) Највећи мјерни подјелјак при мјерењу растојања је 0,1 m.

## Члан 12.

Радни услови за употребу мјерила су:

1) температура околине: од  $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$  до  $+50\text{ }^{\circ}\text{C}$ ,

2) напон напајања:  $D_{\text{ном}} \pm 20\%$  (при чему је  $D_{\text{ном}}$  – номинални електрични напон).

## Члан 13.

(1) Мјерило обавезно садржи показни уређај који резултате мјерења приказује тачно и недвосмислено, на начин да буду доступни корисницима мјерила и возачу контролисаног возила.

(2) Када су резултати мјерења доступни само на дигиталном излазном конектору мјерила, произвођач у упутству за употребу даје опис начина преноса података, односно

прикупљања података на спољашњи меморијски уређај или спољашњи показни уређај.

(3) Рачунар и програм који се користе за пренос података из става 2. овог члана обавезно се јединствено идентификују.

(4) Мјерило има, као додатни или интегрални дио, уређај који документује измјерену брзину контролисаног возила помоћу фотографије, видео-записа или неког другог записа.

(5) Код мјерила која имају фото-запис или видео-запис резултат мјерења брзине приказује се на једном или више записа који су направљени самостално или су дио једног континуираног видео-снимка.

(6) Мјерила из става 5. овог члана обавезно региструју најмање сљедеће:

1) јасно видљив регистарски број контролисаног возила, ако се регистарска таблица налази на возилу,

2) датум и вријеме мјерења брзине,

3) измјерену брзину контролисаног возила.

## Члан 14.

(1) Сви елементи мјерила обавезно су заштићени од механичких оштећења, електромагнетних сметњи и других спољашњих утицаја.

(2) Мјерило се поставља и употребљава у складу са рјешењем, односно другим актом о одобрењу типа и упутством за употребу.

(3) Додатни, односно спољни дијелови и прибор мјерила који се на њега прикључују наводе се у рјешењу, односно другом акту о одобрењу типа.

(4) Мјерила обавезно имају уграђену функцију самостестирања код сваког укључивања мјерила.

(5) Мјерило које ради без руковоаца обавезно има уређај који омогућава његово аутоматско искључивање, ако су радни услови изван опсега прописаних овим правилником.

(6) Мјерило обавезно има уграђену функцију обавјештавања руковоаца у случају регистровања квара на самом уређају.

(7) Сви елементи мјерила који утичу на метролошке карактеристике, који обрачунавају или чувају податке, обавезно су заштићени од намјерне или случајне злоупотребе.

## Члан 15.

(1) Програмски дијелови и подаци који чине софтвер, који је саставни дио мјерила, подлијежу контроли и одобравању типа мјерила за који се у рјешењу, односно другом акту о одобрењу наводе идентификациона верзија софтвера и начин идентификације.

(2) Софтвер из става 1. овог члана контролише се у дијелу параметара који утичу на резултате мјерења.

(3) Софтвер се осигурава од случајне или намјерне злоупотребе и модификација, у складу са упутством за употребу.

(4) Поновно инсталирана иста верзија софтвера сматра се поправком мјерила и такво мјерило подлијеже ванредној верификацији мјерила, у складу са прописима којим се уређује метрологија.

(5) Ажурирање софтвера једног мјерила сматра се модификацијом мјерила због промјене софтвера у односу на одобрену верзију и такав тип мјерила подлијеже дјелимичном испитивању типа мјерила, у складу са прописима којима се уређује метрологија.

## Члан 16.

(1) Произвођач мјерила сачињава техничку документацију која омогућава утврђивање испуњености захтјева из овог правилника.

(2) Техничка документација из става 1. овог члана садржи податке о:

1) врсти мјерила,

2) саставним дијеловима мјерила и начину њиховог функционисања,

3) монтажи мјерила и номиналном напону напајања, односно  $U_{nom}$ ,

4) принципу рада мјерила и различитим начинима рада (модовима), ако постоје са описом регистравања података,

5) мјерном опсегу,

6) радним условима,

7) условима за правилно чување, складиштење и транспорт мјерила,

8) начину постављања, као и положају мјерила и особе која врши мјерење у односу на контролисано возило,

9) начину самотестирања,

10) правилном коришћењу мјерила и ограничењима у коришћењу,

11) могућим проблемима у току рада и поступцима за њихово рјешавање,

12) дијеловима мјерила који се могу мијењати, са техничком спецификацијом њихових дијелова,

13) техничкој спецификацији различитих напајања и каблова, ако је примјењиво.

#### Члан 17.

(1) На мјерилу се обавезно постављају следећи натписи и ознаке:

- 1) назив мјерила,
- 2) пословно име, односно назив произвођача,
- 3) ознака типа мјерила,
- 4) службена ознака типа мјерила,
- 5) опсег мјерења брзине возила,
- 6) серијски број,
- 7) година производње.

(2) Ако се мјерило састоји од неколико саставних дијелова, сваки дио се поред ознака из става 1. овог члана означава и називом тог саставног дијела и ознаком која га повезује са тим мјерилом.

(3) Натписи и ознаке из ст. 1. и 2. овог члана постављају се тако да буду видљиви, читљиви и неизбрисиви, односно да их није могуће уклонити без трајног оштећења.

(4) Натписи и ознаке из ст. 1. и 2. овог члана обавезно су на једном од језика и писама у службеној употреби у Републици Српској.

#### Члан 18.

За испитивање и верификацију мјерила користе се еталони и мјерни уређаји, односно опрема чија проширена мјерна несигурност не прелази једну трећину највеће дозвољене грешке мјерила за величину која се испитује.

#### Члан 19.

Испитивање типа мјерила у сврху прибављања рјешења о одобрењу типа мјерила обухвата испитивање мјерила у погледу:

- 1) функционалности;
- 2) тачности мјерења брзине;
- 3) провјере регистравања података;
- 4) амбијенталних сметњи;
- 5) утицаја промјене услова околине;
- 6) карактеристика радарског снопа ако мјерило ради на овом принципу, при чему:

1. дозвољено одступање фреквенције сигнала коју емитује радарско мјерило брзине је  $\pm 0,15\%$  од вриједности коју је утврдио произвођач мјерила,

2. измјерена хоризонтална и вертикална ширина радарског снопа антене не може да одступа више од  $\pm 10\%$  од вриједности коју је утврдио произвођач мјерила,

3. смјер радарског снопа мјерила не може да одступа више од  $\pm 1^\circ$  од смјера који је утврдио произвођач мјерила;

7) карактеристика ласерског снопа ако мјерило ради на овом принципу, при чему:

1. дозвољено одступање фреквенције импулса ласерског мјерила је  $\pm 1\%$  од вриједности коју је утврдио произвођач мјерила,

2. измјерена хоризонтална и вертикална ширина ласерског снопа мјерила не може да одступа више од  $\pm 10\%$  од вриједности коју је утврдио произвођач мјерила,

3. смјер ласерског снопа мјерила не може да одступа више од  $\pm 1^\circ$  од смјера који је утврдио произвођач мјерила;

8) мјерења удаљености, уколико је примјењиво, и у том случају ако мјерило приказује удаљеност од мјерила до контролисаног возила, највећа дозвољена грешка мјерења удаљености не може да буде већа од  $\pm 0,2$  m.

#### Члан 20.

Приликом прве, периодичне и ванредне верификације највећа дозвољена грешка мјерила брзине у референтним и радним условима, односно у лабораторији и на терену не може бити већа од:

- 1)  $\pm 3$  km/h за брзине  $\leq 100$  km/h,
- 2)  $\pm 3\%$  од измјерене вриједности за брзине  $> 100$  km/h.

#### Члан 21.

(1) Верификација мјерила обухвата:

1) визуелни преглед и провјеру функционалности, која обухвата провјеру да ли мјерило показује идентификацију верзије уграђеног софтвера, даје индикацију напона напајања, као и да ли правилно врши самотестирање,

2) испитивање карактеристика радарског снопа, ако је примјењиво,

3) испитивање карактеристика ласерског снопа, ако је примјењиво,

4) испитивање тачности мјерења брзине,

5) испитивање мјерења растојања, ако је примјењиво,

6) провјеру регистравања података.

(2) Испитивање мјерила врши се у опсегу који обезбјеђује утврђивање испуњавања његових метролошких и техничких захтјева.

(3) Резултати испитивања уписују се у записник, који се обавезно води приликом испитивања мјерила.

(4) Мјерила се верификују појединачно.

(5) Мјерила која испуњавају услове из овог правилника жигосу се републичким жигом.

#### Члан 22.

(1) Испитивања тачности мјерења брзине на терену врше се на одговарајућој писти или путу на којем се на безбједан начин могу остварити брзине у опсегу употребе мјерила.

(2) Прије отпочињања прегледа и испитивања мјерила на терену провјерава се да ли су услови околине у оквиру опсега за радне услове из члана 12. овог правилника.

(3) Испитивања мјерила се изводе:

1) тест возилом са уграђеним темпоматом и монтажним еталоном брзине,

2) унапријед задатом брзином тестног возила која се одржава константном помоћу темпомата,

3) на минимално три различите брзине које су оптимално распоређене у мјерном опсегу и које узимају у обзир локацију будуће или тренутне употребе мјерила у контроли брзине,

4) у оба смјера кретања тест возила, у одласку и доласку у свакој надзираној траци,

5) у свим модовима зависно од начина коришћења мјерила, односно да ли је мјерило у стационарном режиму мјерења или покретном (пресретач у покрету),

6) постављањем мјерила што ближе центру пута због смањења косинусног ефекта.

(4) Опсег задатих брзина може се повећати само до граница возних карактеристика тест возила, као и безбједносних могућности писте или пута на којем се врши испитивање.

(5) У поступку испитивања и прегледа сензорских мјерила на терену спроводе се следећа испитивања:

- 1) испитивања мјерења брзине,
- 2) провјера регистровања података.

#### Члан 23.

(1) Ако се испитивање тачности мјерења брзине врши у лабораторији, потребно је осигурати референтне услове.

(2) Референтни услови за преглед мјерила из става 1. овог члана су:

- 1) температура:  $23\text{ }^{\circ}\text{C} \pm 3\text{ }^{\circ}\text{C}$ ,
- 2) релативна влажност:  $50\% \pm 20\%$ ,
- 3) напон напајања:  $U_{\text{ном}} \pm 5\%$  (при чему је  $U_{\text{ном}}$  – номинални електрични напон).

(3) Испитивања тачности мјерења брзине у лабораторији врше се помоћу симулатора брзине.

(4) Мјерење се врши на сваких 10 km/h у цијелом мјерном опсегу мјерила.

(5) Граница дозвољене просјечне грешке треба да буде у граници највеће дозвољене грешке.

#### Члан 24.

(1) Изузетно од члана 13. ст. 4. до 6. овог правилника, обавеза регистровања података помоћу фотографије или видео-записа не примјењује се на мјерила која су на дан ступања на снагу овог правилника била у употреби, а која, у складу са одобрењем типа, немају могућност регистровања података помоћу фотографије или видео-записа.

(2) Мјерила која на дан ступања на снагу овог правилника имају издато рјешење, односно акт о одобрењу типа, а која немају могућност регистровања података фотографијом или видео-записом, могу да се подносе на верификацију до 31. децембра 2022. године.

#### Члан 25.

(1) Ступањем на снагу овог правилника престаје да се примјењује Метролошко упутство за преглед Доплерових радара ("Гласник Савезног завода за мјере и драгоцене метале", број 1/85).

(2) Ступањем на снагу овог правилника престају да важе Правилник о метролошким условима за мјерила брзине возила у саобраћају ("Службени гласник Републике Српске", бр. 63/12 и 17/13) и Метролошко упутство за преглед ласерских уређаја за мјерење брзине возила у саобраћају ("Службени гласник Републике Српске", број 43/09).

#### Члан 26.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 18/1.00/39-66/22  
4. фебруара 2022. године  
Бањалука

В.д. директора,  
**Симо Бабић**, с.р.

### Уставни суд Босне и Херцеговине

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вијећу, у предмету број **АП 1870/20**, рјешавајући апелацију **Сафета Варке**, на основу члана VI/36) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став (2) тачка б), члана 59 ст. (1) и (2) и члана 62 став (1) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине - прецизнији текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине", број 94/14), у саставу:

- Маго Тадић, предсједник,
- Миодраг Симовић, потпредсједник,
- Мирсад Ђеман, потпредсједник,
- Валерија Галић, судија,
- Сеада Палаврић, судија,
- Златко М. Кнежевић, судија,

на сједници одржаној 9. фебруара 2022. године, д о н и о ј е

## ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Усваја се апелација Сафета Варке.

Утврђује се повреда права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Укида се Пресуда Кантоналног суда у Новом Травнику број 49 О П 038755 18 Гж од 9. октобра 2018. године.

Предмет се враћа Кантоналном суду у Новом Травнику који је дужан да по хитном поступку донесе нову одлуку, у складу са чланом II/3е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Кантоналном суду у Новом Травнику да, у складу са чланом 72 став (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року од 90 дана од дана достављања ове одлуке обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

#### Образложење

##### I - Увод

1. Сафет Варка (у даљем тексту: апелант) из Фојнице, којег заступа Захид Хацић, адвокат из Високог, поднио је 29. маја 2020. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд) против Пресуде Кантоналног суда у Новом Травнику (у даљем тексту: Кантонални суд) број 49 О П 038755 18 Гж од 9. октобра 2018. године.

##### II - Поступак пред Уставним судом

2. Одлуку Уставног суда број АП 183/19 (види Уставни суд, Одлука број АП 183/19 од 13. фебруара 2019. године, доступна на интернет страници Уставног суда [www.ustavnisud.ba](http://www.ustavnisud.ba)) одбачена је као преурањена апелација поднесена против пресуде Кантоналног суда из претходне тачке ове одлуке јер је утврђено да је апелант против оспорене пресуде изјавио ревизију Врховном суду Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Врховни суд).

3. На основу члана 23 Правила Уставног суда, од Кантоналног суда, Општинског суда у Кисељаку (у даљем тексту: Општински суд) и пуномоћника тужиоца Мерсада Бухаралије (у даљем тексту: тужилац) затражено је 29. септембра 2021. године да доставе одговор на апелацију.

4. Кантонални суд, Општински суд и тужiocев пуномоћник су доставили одговоре на апелацију 7. и 8. октобра 2021. године.

5. Апелантовом пуномоћнику одговори учесника у поступку достављени су 14. јануара 2022. године ради изјашњења. Апелантов пуномоћник је доставио изјашњење 18. јануара 2022. године.

##### III - Чињенично стање

6. Чињенице предмета које произлазе из апелационих навода и докумената предочених Уставном суду могу да се сумирају на следећи начин.

7. Општински суд је Пресудом број 49 О П 038755 17 П од 28. фебруара 2018. године утврдио да непокретности поближе означене у изреци пресуде, у нарави ливада и некатегорисани пут (у даљем тексту: спорне непокретности), чине ванбрачну стечевину умрле Х. Б. (тужiocева тетка) и апеланта, те је наложено апеланту да дозволи да се у земљишним и катастарским књигама упише тужилац као сувласник и супосједник на спорним непокретностима. Апелант је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у прецизираном новчаном износу (све прецизније наведено у изреци пресуде).

8. Из расположивих докумената произлази да је предметни парнични поступак тужилац покренуо 15. марта 2017. године ради утврђења ванбрачне имовине умрле тетке Х. Б. и апеланта. Разлог за покретање тужбе лежи у чињеници што је тужилац рјешењем о наслеђивању Општинског суда од 19. децембра 2014. године проглашен тестаментарним наслеђником очеве сестре Х. Б., која је умрла 24. октобра 2014. године, а у току те ванбрачне заједнице, која је трајала непрекидно дужи низ година, све до смрти Х. Б., заједничким радом стечена је имовина која се само формално води на апеланту, а заправо се ради о ванбрачној стечевини. Према наводима тужбе, ради се о имовини која је стечена на основу купопродајног уговора закљученог 4. априла 2014. године између апеланта (купац) и А. Б. (продавац). Како је тужилац проглашен јединим тестаментарним наслеђником умрле Х. Б., која је своју покретну и непокретну имовину тестаментом оставила тужиоцу, по тужiocевим тврдњама, он има правни интерес (члан 5 у вези са чланом 162 [новог] Закона о наслеђивању) да тражи да суд утврди ванбрачну стечевину, и то сваком по 1/2.